

НАРЕДБА № РД-02-20-10 ОТ 5 ЮЛИ 2012 Г. ЗА УСЛОВИЯТА ЗА ИЗГРАЖДАНЕ ИЛИ МОНТИРАНЕ ВЪРХУ ПЛАТНОТО ЗА ДВИЖЕНИЕ НА ИЗКУСТВЕНИ НЕРАВНОСТИ И НА ДРУГИ СРЕДСТВА ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА СКОРОСТТА НА ДВИЖЕНИЕ И ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ ТЯХ

В сила от 24.07.2012 г. Издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на вътрешните работи

Обн. ДВ. бр.56 от 24 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.32 от 5 Май 2015г., изм. ДВ. бр.20 от 8 Март 2024г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят условията за изграждане или монтиране върху платното за движение на изкуствени неравности и други средства за ограничаване на скоростта на движение на моторните превозни средства (МПС), наричани за краткост "средства за ограничаване на скоростта на движение", както следва:

1. класификацията и видовете средства за ограничаване на скоростта на движение на МПС и тяхната област на приложение;

2. техническите изисквания към изкуствените неравности и другите средства за ограничаване на скоростта на движение на МПС;

3. изискванията за възлагане, проектиране, изпълнение, контрол и поддържане на средствата по т. 1.

(2) Изискванията на наредбата се отнасят за пътищата, отворени за обществено ползване, и за улиците в населените места и селищните образувания (урбанизираните територии), както следва:

1. за пътищата от републиканската пътна мрежа от първи до трети клас и за местните пътища;

2. за улиците от втори, трети и четвърти клас от първостепенната улична мрежа и за улиците от пети и шести клас от второстепенната улична мрежа.

(3) По пътищата от републиканската пътна мрежа, извън населените места, не се допуска изграждане или монтиране на изкуствени неравности, разположени напречно на платното за движение.

(4) Изискванията на наредбата се прилагат при проектиране на ново строителство, основен ремонт и реконструкция на съществуващи пътища и улици, както и при необходимост от предприемане на мерки за ограничаване на скоростта на движението.

Чл. 2. Тази наредба има за цел да се създадат условия за повишаване на изискванията за безопасност на пътищата, отворени за обществено ползване, и на улиците в населените места, както следва:

1. намаляване на броя и тежестта на пътнотранспортните произшествия (ПТП);

2. намаляване на скоростта на пътните превозни средства в населените места в границите от 50 до 30 km/h; на входовете на населените места - до 50 km/h; извън населените места - до 40 km/h;

3. подобряване на съгласуваността, видимостта и разпознаваемостта, както и подходящо използване на средствата за ограничаване на скоростта на движение, на пътните знаци, пътната

маркировка, светлинните сигнали и на други средства за сигнализиране;

4. намаляване на потенциалните конфликти между участниците в движението и създаване на усещане за безопасност у всички участници в движението;
5. указване на границите на пътя/уличния участък с изменени пътни условия;
6. подобряване на въведения режим на движение, който осигурява безопасно преминаване през пътя/уличния участък.

Чл. 3. (1) Местоположението за изграждане или монтиране върху платното за движение на изкуствени неравности и на други средства за ограничаване на скоростта на движение се определя с проект за организация на движението извън границите на населените места и с генерален план за организация на движението в населени места и селищни образувания в съответствие с изискванията на **Наредба № 1 от 2001 г. за организиране на движението по пътищата (ДВ, бр. 13 от 2001 г.)**.

(2) В случаите, когато не са изработени генерални планове или проекти за организация на движението, местоположението на средствата по ал. 1 се определя от собственика на пътя, съответно от администрацията, управляваща пътя, съгласувано със службите, определени от министъра на вътрешните работи, за контрол по спазване на правилата за движение.

Чл. 4. При проектирането и изграждането (монтирането) на средствата за ограничаване на скоростта на движение се предвиждат строителни продукти, чиито експлоатационни показатели по отношение на техните съществени характеристики осигуряват изпълнението на изискванията към строежите съгласно **чл. 169, ал. 1 от Закона за устройство на територията (ЗУТ)** и отговарят на техническите спецификации по смисъла на **Наредбата за съществените изисквания към строежите и оценяване съответствието на строителните продукти**, приета с Постановление № 325 на Министерския съвет от 2006 г. (ДВ, бр. 106 от 2006 г.), съответно на **Регламент (ЕС) № 305/2011** на Европейския парламент и на Съвета за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО (ОВ на ЕС, бр. L88 от 4.4.2011 г.).

Раздел II.

Класификация и видове средства за ограничаване на скоростта на движение. Технически изисквания

Чл. 5. (1) В зависимост от местоположението и определената скорост за участъка от пътя/улицата средствата за ограничаване на скоростта на движение са:

1. отклонения и препятствия, разположени напречно на платното за движение;
2. напречни пътни маркировки.
3. (отм. с **Решение № 2423 от 29.02.2024 г.** на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)
4. (отм. с **Решение № 2423 от 29.02.2024 г.** на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

5. (отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

6. (отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

(2) В зависимост от скоростта на движение и вида на територията, видовете средства за ограничаване на скоростта на движение се разполагат съгласно **приложение № 1**.

Чл. 6. Отклоненията и препятствията, разположени напречно на платното за движение, представляват изменения в надлъжния профил на пътя и пътните кръстовища и са, както следва:

1. изпъкнали изкуствени напречни неравности.

а) (отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

б) (отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

2. (отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

3. (отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

Чл. 7. Отклоненията и препятствията, разположени напречно на платното за движение, се използват самостоятелно или комбинирано с други методи и средства за организиране и обезопасяване на уличното движение в населени места и селищни образувания, в жилищни, курортни, почивни и други зони.

Чл. 8. (1) Отклоненията и препятствията, разположени напречно на платното за движение, се изграждат или монтират по първостепенната и второстепенната улична мрежа съгласно проекта за организация на движението, както следва:

1. когато улицата преминава покрай входове на училища, детски ясли и градини, детски и спортни площадки, здравни и културни заведения, големи търговски обекти и други обекти за масово събиране на хора;

2. на пешеходни пътеки, използвани от деца и от хора с увреждания (зрителни, слухови или двигателни);

3. на входовете и изходите на обособени и сигнализирани жилищни зони, паркинги, гаражи, фериботи;

4. на участъци от улицата с концентрация на ПТП, причината за които е превишената или несъобразената с пътните условия скорост на движение от водачите на МПС.

(2) (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

(3) Отклоненията и препятствията, разположени напречно на платното за движение, се изграждат или монтират върху платното за движение така, че да не възпрепятстват отводняването на участъка от уличното платно.

(4) Отклоненията и препятствията, разположени напречно на платното за движение, се

изграждат или монтират върху платното за движение при спазване изискванията на [Наредба № 4 от 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания](#) (обн., ДВ, бр. 54 от 2009 г.; изм., бр. 54 от 2011 г.).

Чл. 9. (1) Изпъкналите изкуствени напречни неравности се изработват от строителни продукти, които съответстват на изискванията по [чл. 4](#) - от асфалтобетон, бетон, паваж, каучук, неопрен, полиуретан или от друг материал.

(2) Изпъкналите изкуствени напречни неравности се закрепват надеждно към настилката и осигуряват не по-малко от 80 на сто от проектната стойност на коефициента на сцепление на основната настилка.

Чл. 10. (1) (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

(2) Допуска се отклонения и препятствия, разположени напречно на платното за движение, да се изграждат или монтират в хоризонтални участъци от пътя/улицата или в участъци с наклон от 5 до 10 на сто в случаите по [чл. 8, ал. 1](#) съгласно [приложение № 2](#), схема 1В.

Чл. 11. (1) (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

(2) (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

(3) (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

Чл. 12. Отклоненията и препятствията, разположени напречно на платното за движение, могат да се използват в комбинация с предпазни пешеходни заграждения за по-добро канализиране на пешеходното движение и за повишаване на неговата безопасност.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2015 г., в сила от 18.05.2015 г.) За ограничаване на скоростта на движение се използват напречна оптична маркировка М19 и напречна шумна маркировка М20 съгласно [Наредба № 2 от 2001 г. за сигнализацията на пътищата с пътна маркировка](#) (ДВ, бр. 13 от 2001 г.). Разстоянията между отделните линии на напречната оптична маркировка в зависимост от първоначалната скорост на движение и желаната крайна скорост са дадени в таблици 2, 3а, 3б и 3в на [приложение № 3](#).

Чл. 14. (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2015 г., в сила от 18.05.2015 г.)

Чл. 15. (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

Чл. 16. (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

Чл. 17. (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

Чл. 18. (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

Чл. 19. (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

Чл. 20. (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2015 г., в сила от 18.05.2015 г.)

Чл. 21. (1) За изграждането или монтирането на средствата за ограничаване на скоростта на движение се изработва проект, който е част от инвестиционните проекти при проектиране на ново строителство, основен ремонт и реконструкция на съществуващи пътища/улици. Проектът съдържа най-малко:

1. ситуация, надлъжен профил и обхват на пътния/уличния участък;
2. схема на избраните средства за ограничаване на скоростта на движение;
3. вид и разполагане на сигнализацията на средствата по т. 2.

(2) Проектната част по ал. 1 се изработва от проектанти с пълна проектантска правоспособност.

(3) Проектната част по ал. 1 се съгласува и одобрява по реда на [ЗУТ](#), когато е част от инвестиционния проект на ново строителство, основен ремонт и реконструкция на пътя/улицата, или се одобрява от съответната общинска администрация и от службите за контрол по спазване правилата за движение, определени от министъра на вътрешните работи, в случаите, когато е необходимо да се вземат мерки за ограничаване скоростта на движението на съществуващи пътища/улици.

Раздел III.

Отговорности и задължения. Контрол

Чл. 22. Организирането и финансирането на дейностите, свързани с въвеждането на средства за ограничаване на скоростта на движение, са задължение и отговорност на администрацията, управляваща пътя, или на собственика на пътя.

Чл. 23. (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

Чл. 24. Администрацията, управляваща пътя, или собственикът на пътя са длъжни да поддържат средствата за ограничаване на скоростта на движение в техническото състояние, при което те са приети и вписани в регистъра по [чл. 23](#).

Чл. 25. Администрацията, управляваща пътя, или собственикът на пътя извършват първоначален и периодичен контрол на средствата за ограничаване на скоростта на движение.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Наредбата се издава на основание на [чл. 24а, ал. 2 от Закона за движението по пътищата](#).

§ 2. (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

§ 3. (1) Съществуващите изкуствени неравности и другите средства за ограничаване на скоростта на движението се привеждат в съответствие с изискванията на тази наредба по реда на [чл. 151 ЗУТ](#) в срок три години от влизането ѝ в сила.

(2) Съществуващите изкуствени неравности и другите средства за ограничаване на скоростта на движението, които не могат да бъдат приведени в съответствие с изискванията на тази наредба, се отстраняват в срок до една година от влизането в сила на наредбата.

§ 4. (Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

§ 5. (1) Започналите производства по одобряване на инвестиционен проект и издаване на разрешение за строеж се довършват по досегашния ред.

(2) За започнато производство по одобряване на инвестиционен проект и издаване на разрешение за строеж се счита датата на внасяне на инвестиционния проект за одобряване от компетентния орган. За започнато производство се счита и наличието на съгласуван идеен инвестиционен проект.

§ 6. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НАРЕДБА № РД-02-20-10 ОТ 2012 Г. ЗА УСЛОВИЯТА ЗА ИЗГРАЖДАНЕ ИЛИ МОНТИРАНЕ ВЪРХУ ПЛАТНОТО ЗА ДВИЖЕНИЕ НА ИЗКУСТВЕНИ НЕРАВНОСТИ И НА ДРУГИ СРЕДСТВА ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА СКОРОСТТА НА ДВИЖЕНИЕ И ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ ТЯХ

(ОБН. - ДВ, БР. 32 ОТ 2015 Г., В СИЛА ОТ 18.05.2015 Г.)

§ 6. [Наредбата](#) влиза в сила от 18 май 2015 г.

Приложение № 1 към **чл. 5, ал. 2**

Видове средства за ограничаване на скоростта на движение	Скорост на движение			Урбанизирана/неурбанизирана територия	Място на приложение
	20-40 km/h	40-60 km/h	60-90 km/h		
1. Отклонения и препятствия, разположени напречно на платното за движение					
1.1. Изпъкнали изкуствени напречни неравности	Приложимо	Неприложимо при $V > 50 \text{ km/h}$	Неприложимо	Урбанизирана	По второстепенната улична мрежа По първостепенната улична мрежа-при условията на чл. 8, ал. 2 и по реда на чл. 21, ал. 3
1.2. Повдигнато кръстовище	Приложимо				
1.3. Повдигната пешеходна пътека	Приложимо				
2. Напречни пътни маркировки					
2.1. Напречни "шумни" пътни маркировки	Приложимо	Приложимо	Приложимо	Неурбанизирана	Пътни пресичания на ниво; криви с малък радиус
2.2. Напречни "оптични" пътни маркировки	Приложимо	Приложимо	Приложимо	Неурбанизирана	Пътни пресичания на ниво; Криви с малък радиус
3. Ситуационни изменения и					

препятствия					
3.1. Малки кръгови кръстовища	Приложимо	Неприложимо при $V > 50 \text{ km/h}$	Неприложимо	Урбанизирана	Само по второстепенната улична мрежа
3.2. Стандартни кръгови кръстовища	Приложими	Приложими	Приложими	Урбанизирана и неурбанизирана	Пътни пресичания на ниво и пътни възли
3.3. Изнесени тротоари	Приложими	Приложими	Неприложимо	Урбанизирана	По индивидуален проект
3.4. Стеснения на платното за движение и намаляване на радиуса на бордюрните криви	Приложими	Неприложимо	Неприложимо	Урбанизирана	Само по второстепенната улична мрежа и когато няма движение на обществен транспорт
4. Хоризонтални стеснения на платното за движение					
4.1. Едностраниен (централен) остров	Приложимо до $V 60 \text{ km/h}$			Урбанизирана и неурбанизирана	По индивидуален проект/на границата на малки населени места
4.2. Двустраниен остров	Приложимо	Неприложимо	Неприложимо	Урбанизирана	При пешеходни пресичания
5. Други средства за регулиране на скоростта на движение					
5.1. Настилка с различен цвят и текстура	Приложимо			Урбанизирана и неурбанизирана	
5.2. Пътни знаци	Приложимо			Урбанизирана и	

с променливо
съдържание

неурбанизирана

Приложение № 2 към **чл. 6, т. 1, 2 и 3, чл. 15 и 17**

(Предишно Приложение № 2 към чл. 6, т. 1, 2 и 3, чл. 15 и 17, изм. - ДВ, бр. 32 от 2015 г., в сила от 18.05.2015 г., изм. с **Решение № 2423 от 29.02.2024 г.** на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

СХЕМА 1А

(Отм. с **Решение № 2423 от 29.02.2024 г.** на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

СХЕМА 1Б

(Отм. с **Решение № 2423 от 29.02.2024 г.** на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

СХЕМА 1В

(Отм. с **Решение № 2423 от 29.02.2024 г.** на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024 г.)

СХЕМА 2

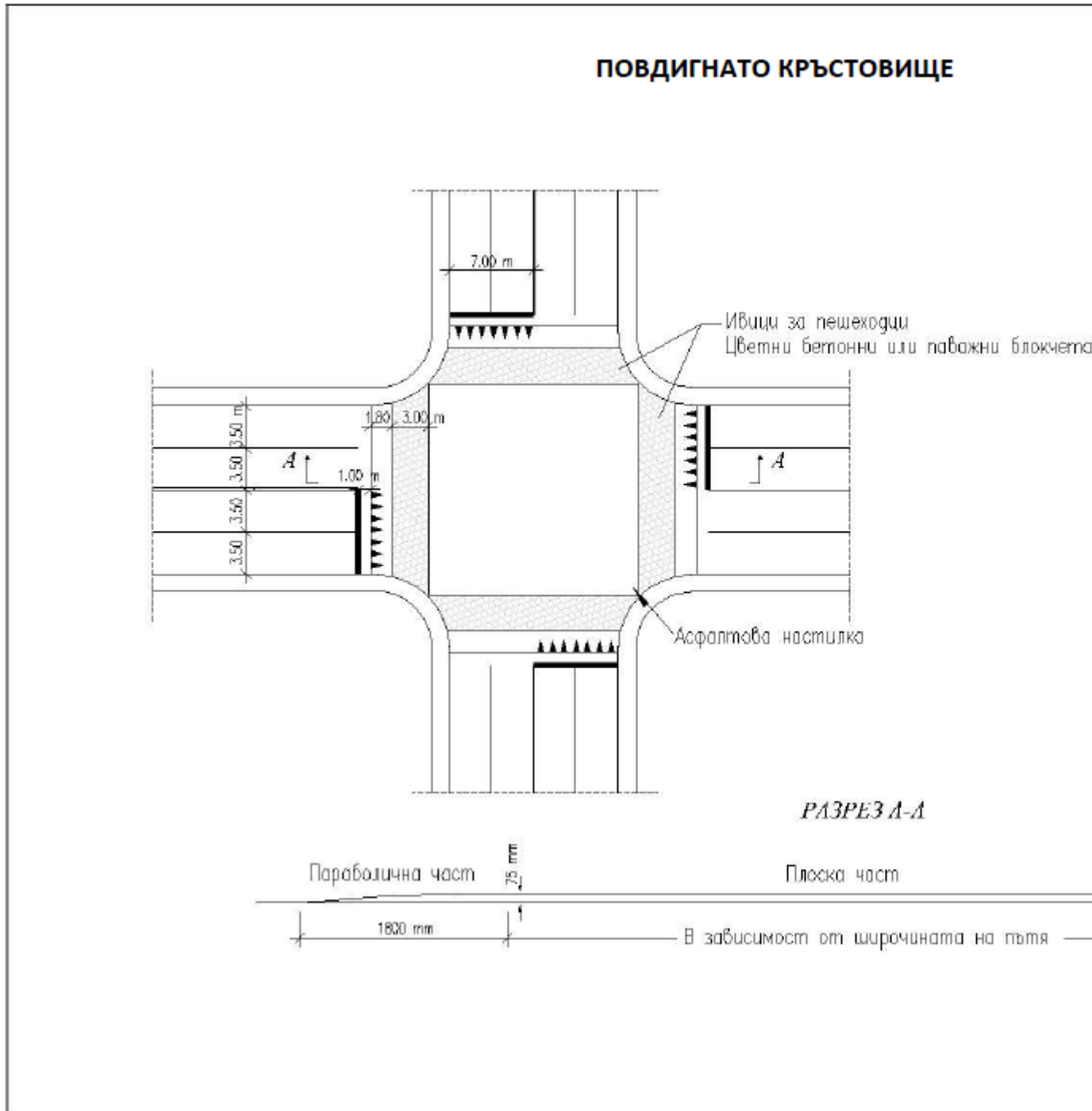

СХЕМА 3

(Отм. с [Решение № 2423 от 29.02.2024 г.](#) на ВАС - ДВ, бр. 20 от 2024 г., в сила от 08.03.2024

г.)

СХЕМА 4

(Отм. - ДВ, бр. 32 от 2015 г., в сила от 18.05.2015 г.)

СХЕМА 5

(Отм. - ДВ, бр. 32 от 2015 г., в сила от 18.05.2015 г.)

СХЕМА 6

КРЪГОВО КРЪСТОВИЩЕ

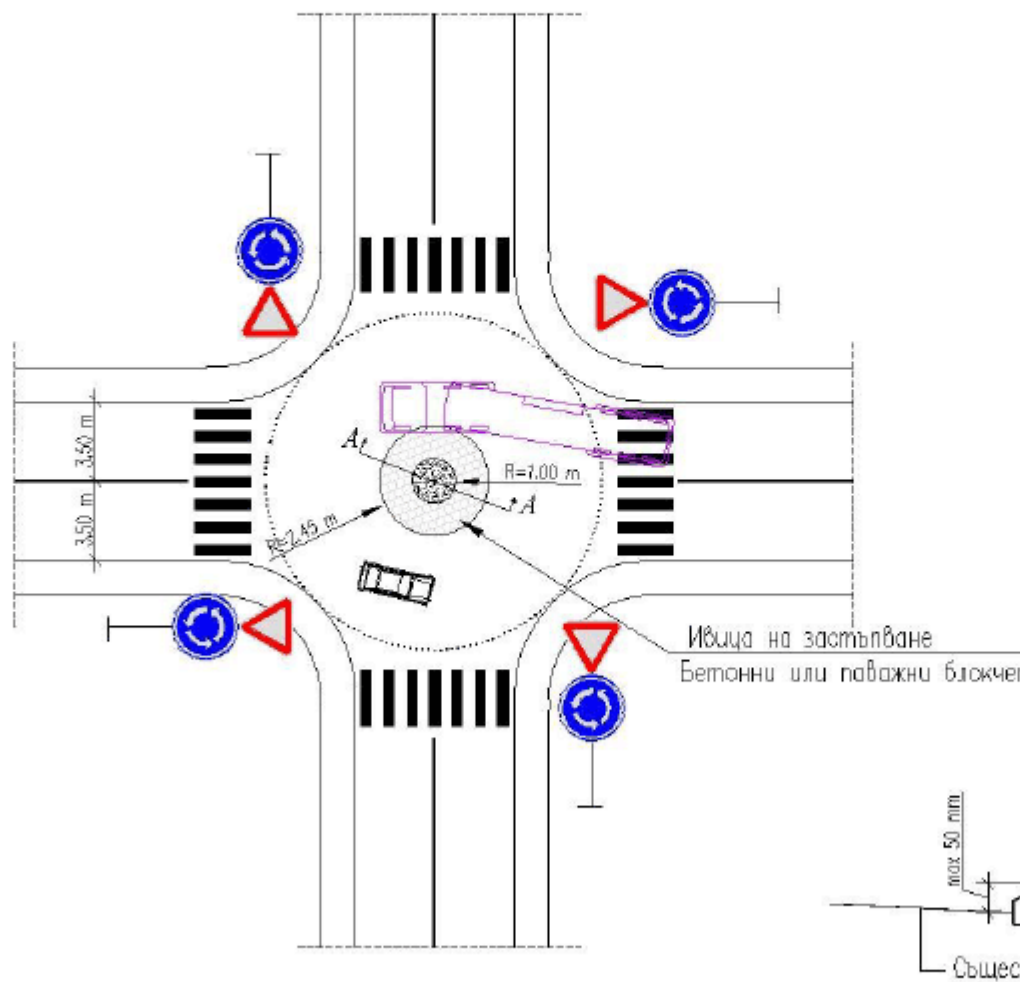

СХЕМА 7

ИЗНЕСЕНИ ТРОТОАРИ

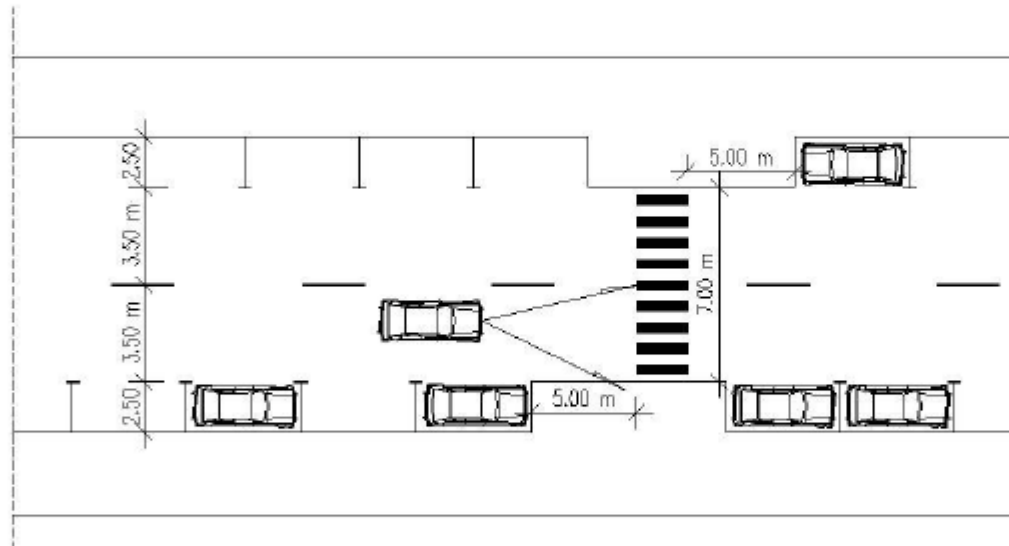

СХЕМА 8

СТЕСНЕНИЯ НА ПЛАТНОТО ЗА ДВИЖЕНИЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА РАДИУСА НА

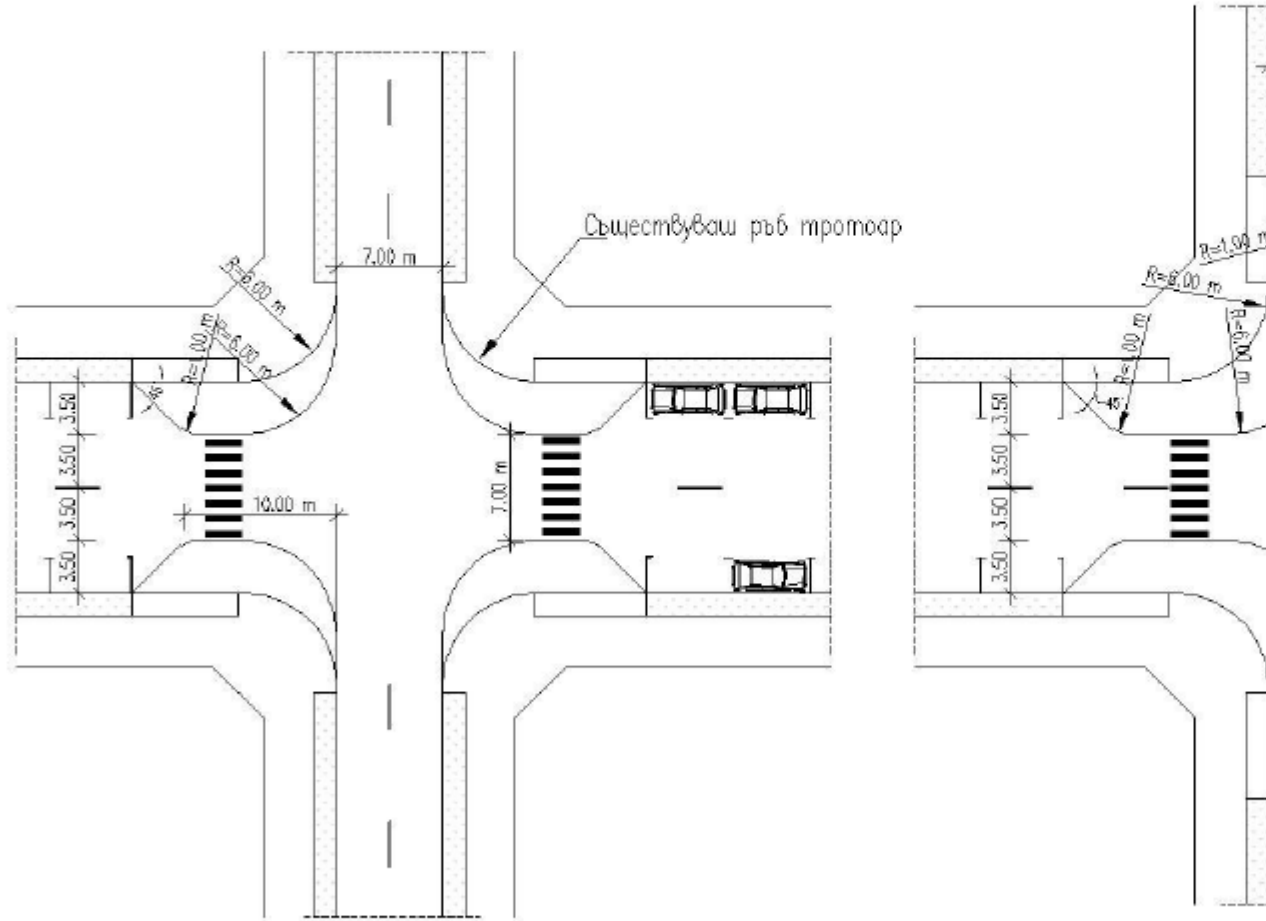
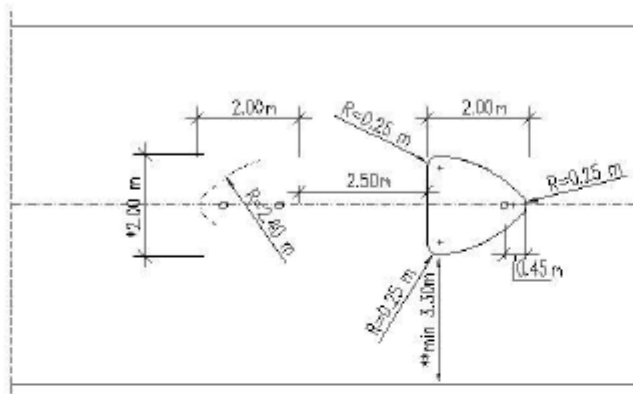

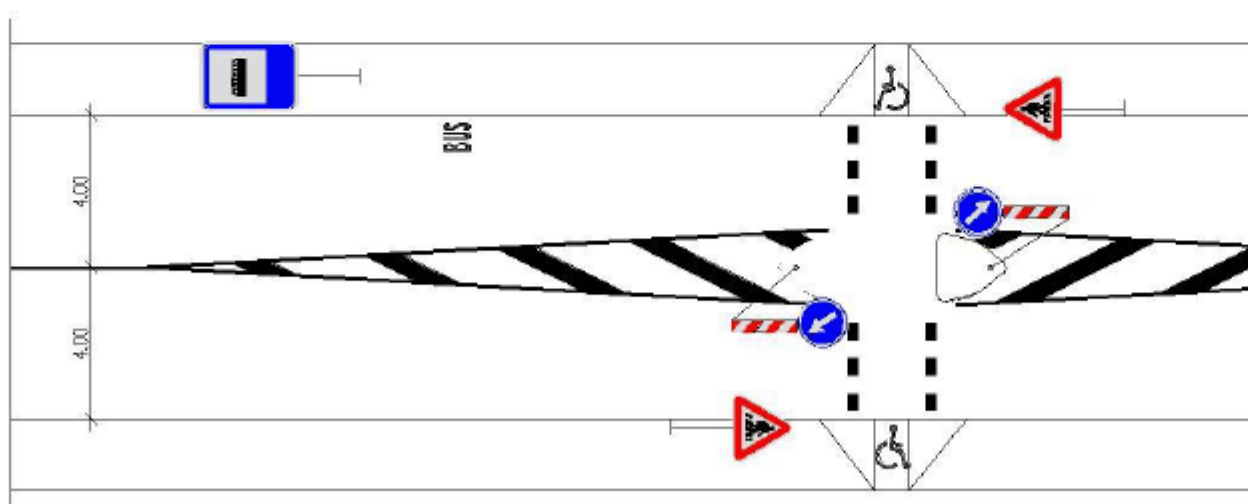
СХЕМА 9

СТЕСНЕНИЯ

ОСТРОВ В ОСТА НА ПЪТЯ

- Забележки
- * При тесни улици ширината на островът може да е 1.50 м, при условие че радиусът е $R=0.15\text{ m}$.
 - ** При улици по които се движат транспортни средства с голям радиус на поворота, радиусът на островът трябва да е $R\geq 0.35\text{ m}$.

Приложение № 3 към **чл. 13**

(Предишно Приложение № 3 към чл. 14, ал. 3, изм. - ДВ, бр. 32 от 2015 г., в сила от 18.05.2015 г.)

Таблица 1

(Отм. - ДВ, бр. 32 от 2015 г., в сила от 18.05.2015 г.)

Таблица 2

Параметри за изчисляване на разстоянието между линиите на напречните оптични маркировки за сигнализиране на кръстовище на разностранни пътища

Ограничение на скоростта на пътя, km/h	90
Крайна желана скорост, km/h	50
Забавително ускорение, m/s ²	-0,9
Брой маркировки за секунда, бр.	3
Общ брой маркировки, бр.	38
Дължина на оптичната зона, m	240
Разстояние от кръстовище, m	230
Време, необходимо за пропътуване на зоната, s	12,3

Таблица 3а

Параметри за изчисляване на разстоянието между линиите на напречните оптични маркировки за сигнализиране на криви с малък радиус

Ограничение на скоростта на пътя, km/h	90
Крайна желана скорост, km/h	60
Забавително ускорение, m/s ²	-0,9
Брой маркировки за секунда, бр.	3
Общ брой маркировки, бр.	29
Дължина на оптичната зона, m	195
Разстояние от кривата, m	150
Време, необходимо за пропътуване на зоната, s	9,3

Таблица 3б

Ограничение на скоростта на пътя, km/h	90
Крайна желана скорост, km/h	50
Забавително ускорение, m/s ²	-0,9
Брой маркировки за секунда, бр.	3
Общ брой маркировки, бр.	38
Дължина на оптичната зона, m	240
Разстояние от кривата, m	150
Време, необходимо за пропътуване на зоната, s	12,3

Таблица 3бв

Ограничение на скоростта на пътя, km/h	90
Крайна желана скорост, km/h	40
Забавително ускорение, m/s ²	-0,9
Брой маркировки за секунда, бр.	3
Общ брой маркировки, бр.	47
Дължина на оптичната зона, m	278
Разстояние от кривата, m	150
Време, необходимо за пропътуване на зоната, s	15,3

Приложение № 4 към **чл. 16, ал. 5**

Кръгови кръстовища - препоръчителни проектни елементи

Проектни елементи	Малки кръгови кръстовища	Стандартни кръгови кръстовища с една лента в кръга	Стандартни кръгови кръстовища с две ленти в кръга
Препоръчителна максимална скорост на входа, km/h	От 25 до 30	От 30 до 40	От 40 до 50
Максимален брой ленти на входа, бр.	1	1	2
Препоръчителен диаметър на вписания кръг, m	От 13 до 27	От 27 до 55	От 46 до 91
Изпълнение на едностранен (централен) остров	Възможно преминаване през него	Повдигнат с ивица, позволяваща застъпване от товарен автомобил	Повдигнат с ивица, позволяваща застъпване от товарен автомобил
Обслужвано среднодневно движение за четириклонно кръстовище без необходимост от допълнителен анализ, авт./ден	До 15 000	До 25 000	До 45 000

V85 преди навлизане в кръговото кръстовище, km/h	Минимален диаметър на едностранен (централен) остров, m	Широчина на лентата за движение в кръга, m	Необходимост от допълнителни мерки за намаляване на скоростта
--	---	--	---

Кръгови кръстовища - препоръчителни проектни елементи

Кръгови кръстовища - една лента в кръга

40	10	7,50	Не
50	10	7,50	Не
60	15	7,00	Не
70	20	6,50	Не
80	25	6,50	Препоръчително
90	25	6,50	Да
100	25	6,50	Да
110	25	6,50	Да

Кръгови кръстовища - две ленти в кръга

40	15	11,00	Не
50	15	11,00	Не
60	25	10,50	Не
70	30	10,00	Не

80	40	9,50	Препоръчително
90	40	9,50	Да
100	40	9,50	Да
110	40	9,50	Да